

עמ"ת 21366/09/14 - וואיל כראמה נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים
לפני כב' השופט י' נועם

עמ"ת 21366-09-14 וואיל כראמה (עציר) נ' מדינת ישראל

וואיל כראמה (עציר)
ע"י ב"כ עו"ד ש' הלבשרטט

העורר

מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

נגד
המשיבה

החלטה

1. לפניי ערר על החלטת בית-משפט השלום בירושלים (כב' השופט ש' הרבסט), בתיק מ"ת 38365-08-14, לפיה נעצר העורר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו בת"פ 38344-08-14. עניינו של תיק זה בפרשייה המחרידה והמזעזעת אשר במהלכה נחטפו ונרצחו הנערים גיל-עד שאער, נפתלי פרנקל ואייל יפרח, זכרם לברכה. בכתב-האישום הואשם המשיב בעבירת שיבוש מהלכי משפט - לפי סעיף 244 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, ובעבירת מתן מקלט - לפי סעיף 64 לתקנות ההגנה (שעת חרום), 1945.

2. להלן עובדות כתב-האישום, שמרביתן אינן שנויות במחלוקת בין הצדדים. במעשה הפיגוע האמור, שבוצע ביום 12.6.14 באזור גוש עציון, נטל חלק פעיל חוסאם קוואסמה (להלן - חוסאם), יחד עם אחרים. ביום 30.6.14 נמצאו גופותיהם של שלושת הנערים בשטח שבבעלותו של חוסאם בחלחול, ובעקבות זאת החל חוסאם להימלט מכוחות הביטחון. העורר הוא בן דודו של חוסאם, ועל-רקע היכרותו עמו ידע כי חוסאם הנו פעיל ארגון החמאס, שהנו ארגון טרוריסטי. במועד שאינו ידוע למאשימה, בין התאריכים 4.7.14 ל-7.7.14, הגיע חוסאם יחד עם אחיו חסן לביתו של העורר בשכונת ענתא החדשה בירושלים. חוסאם, העוטה זקן דרך קבע, הגיע לביתו של העורר כשראשו וזקנו מגולחים. הוא ביקש ללון אצל העורר לנוכח מעצרים שנערכו באותה עת בעיר מגוריו - חברון, והחשש כי יעצר. העורר נעתר לבקשתו. למחרת, ביום 8.7.14, שוחח חוסאם עם העורר, וסיפר לו כי גופותיהם של שלושת הנערים שנחטפו נמצאו בקרקע אשר בבעלותו, וכי נמלט מהרשות הפלסטינית, מחמת החשש שאנשי הרשות מבקשים להתנכל לו על-רקע מציאת הגופות בשטח המוחזק על-ידו, וכן בשל השתייכותו לחמאס. לנוכח אלו, ביקש חוסאם להמשיך וללון בביתו של העורר; והעורר נענה לבקשה והלינו בביתו, בהיותו מודע לכך שהוא נותן מקלט לפעיל חמאס, שהיה מבוקש באותה עת

על-ידי הרשויות ונמלט מפניהן. חוסאם הסתתר בביתו של העורר עד ליום 11.7.14 לפנות בוקר, שם נעצר על-ידי כוחות הביטחון. על-פי הנטען בכתב-האישום, במעשים המתוארים לעיל ניסה העורר להכשיל הליך חקירתי בעניין האירועים האמורים, ונתן מקלט לאדם שעסק בפעילות הפוגעת בשלום הציבור ובביטחון המדינה.

3. בדיון בבית-משפט קמא ציין ב"כ העורר, כי אין מחלוקת אודות מרבית עובדות כתב-האישום, אך טען כי אין ראיות לכאורה לביסוס העבירות המיוחסות למרשו בכתב-האישום; ובהקשר זה גרס, כי לא קיימות ראיות בדבר מודעותו של העורר לכך שחוסאם היה דרוש אותה עת לחקירה בגין האירועים הנדונים. הוא לא חלק על קיומה של עילת מעצר, אך טען כי יש מקום לנקוט חלופת מעצר, שתאפשר לעורר להמשיך לעבוד לפרנסת משפחתו. לחלופין ביקש להזמין תסקיר מעצר, לצורך בחינתה של חלופת מעצר הולמת.

4. בהחלטתו קבע בית-משפט קמא, לאחר סקירת התשתית הראייתית, כי קיימות ראיות לכאורה לביסוס האשמות המיוחסות לעורר. כן קבע בית-המשפט, כי קמה עילת מעצר נגד העורר. בהתייחסו לעילת המעצר ולסיכון הנשקף מהעורר, ציין בית-משפט קמא כדלהלן: "אדם המשבש הליך חקירתי הקשור לביטחון המדינה, בין אם מטעמים אידיאולוגיים ובין אם מטעמים משפחתיים, הרי שהוא מסוכן לציבור, ואם נכונים דברים אלו באשר לכל פרשייה ביטחונית, הרי שהם נכונים מקל וחומר בפרשייה דנן. יש להוסיף על כך את העובדה, כי בסופו של יום התברר שחוסאם אל קאוואסמה עמד בראשה של חוליית החוטפים והיה מעורב בכל מעשיה הנפשעים מרישא ועד גמירא. בכך היה צריך, לכאורה, [העורר] לחשוד, אך הוא בחר שלא לעשות כן. מי שבחר שלא לעשות כן בפרשייה ביטחונית גדולה ומשמעותית, הרי שגם במחדלו ובמעשיו שאינם קשורים ישירות לחטיפתם ורציחתם של הנערים, הרי הוא מגלה כי חטיפה ורצח, או לפחות חשד לכאלו, אינם משבשים את סדר יומו, ומכאן נובעת מסוכנותו". בנסיבות אלו, מצא בית-משפט קמא שחומרן של הנסיבות המחרדות הקשורות לעבירות דנן מביאה למסקנה כי אין טעם בבחינתה של חלופת מעצר, ועל-כן הורה על מעצרו של העורר עד לתום משפטו.

5. בהודעת הערר הלין ב"כ העורר על מסקנתו של בית-משפט קמא, בדבר קיומן של ראיות לכאורה לביסוס העבירות המיוחסות למרשו; ואולם, במהלך הדיון חזר בו מטענה זו, ואישר כי קיימות ראיות לכאורה נגד העורר. הוא אף לא חלק על קיומה של עילת מעצר סטוטורית בעניינו של העורר, לפי סעיף 21(א)(1)(ג)(2) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים) התשנ"ו-1996. עם זאת טען, כי בנסיבות המקרה דנן, ניתן לנקוט חלופת מעצר שתשיג את תכלית המעצר. בהקשר זה הדגיש, כי העורר לא עשה פעולה יזומה להסתרתו של חוסאם בביתו, שכן חוסאם יצר עובדה מוגמרת עת הגיע לביתו וכפה עליו את האירוח. עוד הוסיף, כי העורר לא ידע שחוסאם היה מעורב ברצח,

ובהודעתו הראשונה במשטרה הביע את הסתייגותו מהמעשים, גינה מעשי טרור - בכלל, ואת המעשה המזעזע והמחריד - בפרט. כן ציין ב"כ העורר, כי לא נשקפת ממרשו סכנה לציבור; כי אין כל חשש קונקרטי שהלה יפגע בביטחון הציבור; וכי יש להתחשב בעובדה שהוא נעצר רק כחודש לאחר המועד שבו עוכב לחקירה למספר שעות, בעת מעצרו של חוסאם בביתו, ובכך שלא ניתן הסבר על-ידי המאשימה - הן לעצם השחרור והן להחלטה לעצור את העורר לאחר כחודש.

6. ב"כ המשיבה גורס, כי לא קמה עילה להתערב בהחלטתו של בית-משפט קמא, זאת ממכלול הטעמים שהובאו בגדרה. הוא אישר, כי העורר לא נעצר במועד שבו נתפס חוסאם בביתו, אלא אך עוכב למשך מספר שעות, וכי המעצר נעשה כחודש לאחר מכן. הוא הסביר, כי ההחלטה שלא לעצור את העורר במעמד מעצרו של חוסאם, נבעה משיקולים שקיבלו גורמי הביטחון "בזמן אמת בשטח" כאשר "האירועים היו בשיאם וכוחות הביטחון ריכזו מאמצים רבים כדי לאתר את האחראים למעשים".

7. כאמור, אין חולק כי בענייננו קמה עילת מעצר נגד העורר, זאת נוכח הסיכון הנשקף העורר לביטחון הציבור, על-רקע מהות העבירות ונסיבות ביצוען; והמחלוקת התמקדה בשאלה, האם קיימת חלופת מעצר הולמת שיש בה כדי להפיג את הסיכון הנשקף מהעורר לביטחון המדינה. סבורני, כי לא ניתן לנקוט בענייניו של העורר חלופת מעצר. חלופת מעצר מותנית במתן אמון בנאשם, כי יקיים את תנאי השחרור בערובה, ולא ישוב לבצע עוד מעשים הפוגעים בביטחון המדינה. העורר אינו ראוי לאמון שכזה. כאמור, על-פי הראיות לכאורה, שיבש העורר הליך חקירתי בעניין מציאת גופות הנערים בקרקע שבבעלות חוסאם, אגב מתן מקלט בביתו למשך מספר ימים לחוסאם, איש ארגון החמאס שהיה מבוקש על-ידי הרשויות בזיקה לחקירת המעשה הנפשע והמחריד של חטיפת ורצח הנערים. בנסיבות אלו, של שיבוש חקירה ומתן מקלט למי שהיה מבוקש לחקירה בזיקה לפיגוע האמור, נפסלת על הסף האפשרות ליתן בעורר אמון, כי יקיים את תנאי השחרור בערובה ולא יסכן את ביטחון הציבור; ולנוכח הסיכון המוגבר הנשקף ממנו לביטחון המדינה, אין מנוס מלהורות על מעצרו עד לתום משפטו. מטעם זה, לא מצאתי הצדקה להזמנת תסקיר מעצר, שיבחן את בקשתו החלופית של הסנגור לשחרור בערובה בתנאי "מעצר בית". בנסיבות האמורות - אין בעובדה שהעורר נעצר כחודש לאחר שעוכב למספר שעות במעמד לכידתו של חוסאם, כדי להצדיק נקיטת חלופת מעצר.

8. אשר על כל האמור לעיל, הערר נדחה.

ניתנה היום, כ"א באלול התשע"ד, 16 בספטמבר 2014, בנוכחות ב"כ המשיבה והעורר ובא-כוחו.

יורם נועם, שופט